

האשה נקנית פרק ראשון קידושין יח.

יח.

עין משפט נר מצוה

א נמי פ"ו מהל' נהלות
הל' יב טו"ש ח"מ ס'ר
רפג ס"י ב':
קעג ב מ"י פ"ד מהל'
עבדים הלכה ז:
קעד ג מ"י פ"ג מהל'
גניבה הלכה יב
סמג עשין ע"א:
קעה ד מ"י ס' הל' טו:
קעז ה מ"י ס' הל' יד:
קעז ו מ"י פ"ד מהל'
עבדים הלכה ג
סמג עשין פה:
קעה ז מ"י פ"ג מהל'
אישות הלכה יא
י"י ס' הלכה יא סמג
עשין מח טו"ש"ע א"ע ס'ר
ל' טע"ף ג:
קעפ ח ט י מ"י פ"ד
מהלכות עבדים
הלכה יג:

תורה אור השלם

- אל תתקרו בם כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך פך רגל פי יְהוָה לַעֲשׂוֹת נִתְּתִי אֶת הַדְּבָרִים בַּהּ
- וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהֵי אֵל תִּקְרָא אֶת מִזְבְּחִי בְּיָדֵי הַתְּהַרְגֵם בְּמִלְחָמָה כִּי לֹא אֶתֵּן לָךְ מִאֲרָצִי יְהוָה כִּי לִבְנֵי לֹטֹת נִתְּתִי אֶת עַר יְהוָה: דברים ב ט
- וְחָשַׁב עִם קְדוֹת מִשְׁנֵה הַמִּקְדָּשׁ לֹד עַד שְׁנַת הַדְּבַל וְהָיָה כִּסְפָּה מִמְּקוֹר בַּמִּשְׁפָּר שְׁנַיִם כִּימֵי שְׂבִיר יְהוָה עִמּוֹ: וְקִרְיָא כּה נ
- אם יִרְחַק הַשְּׂמֵשׁ עָלֶיךָ דָּמִים לֹד שְׁלֵם יִשְׁלֵם אִם אַב לֹד וְנִמְכַר בְּבִתּוֹ: שְׁמֹת כב ב
- אם יִרְעַה בְּעִינֵי אֲדוֹנָי אֲשֶׁר לֹד יְהוָה וְהָיָה לְעַם נְכָרִי לֹא יִמְשַׁל לְקַמְרָהּ בְּבִדּוֹ בָּהּ: שְׁמֹת כח ח

מוסף רש"י

כי ירושה לעשו נתתי את הר שיעיר. עשר עממין נמתי לו שבעה ללס וקוין וקוין וקדמוני הן עמון ומואב ושעיר אחת מהם לעשו והשמים לפני לוט שכבר שהלך אתו למצרים ושתק על מה שהיו אומרים על אשתו אחותו היא עשאו ככנו הדברים (ס' טו). ער. שם מדינה (ס' טו). יתירה עליו אמה העבירה. שקונה עמשה בכל אלה וקווינו נערות, מליפון לעיל (ד). מולאה מנס (לעיל יד). בגבחו ולא בוממו. ואין נמכרין אל העדוהו שגג ואין לו מה לשלם ונגמד דעו למכר כדמתי ומכר בגבחו (מכות ב). מושה פגם משפחה. גמל הוא להם (כתובות י"ג). עהו גושין כדמי (סנהדרין עה).

כאן שהורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה. פי' צקונטרס אז רוח חכמים נוחה הימנו ומימה דצפרק מי שמת (ב"צ קמט). גבי עובדא דאיסור גירול הי"ל תליסר אלפי זוזי כי רבא פי' צפקדון כי קא שכר קאמר רבא היכי ליקנינהו רב מרי להנהו זוזי וכו' משמע דרבא לא רצה לשלם לרב מרי כי רחל אלא היה רוצה לזכות בהן והשתא וכי לא היה רוצה שמהל רוח חכמים נוחה הימנו שהרי רב מרי כי רחל הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה (הושע) ואומר ר"ת דלגבי הלואה שעושה לו טובה פ' אין רוח חכמים נוחה הימנו שמשלם רעה תחת טובה אצל התם פקדון הוה ואדרבה רבא טרח לשומרם ואין נראה לר"י לחקק כלל בין מלוה לפקדון אלא נראה לר"י לפרש הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה אין רוח חכמים נוחה הימנו לפי שהוא קרוי להיות כישראל ואתי לאתלופי ולשויה ישראל גמור ואם יבס אשת אחיו ילמרו שאינה זקוקה עוד לאחיו שהיתה הורתם ולידתם בקדושה ג'.

כאן בגניבה אחת כאן בשתי גניבות. פי' צקונטרס רבא אינו חוזר ונמכר וה"ק ונמכר פעם אח' בגניבה אחת ולא פעמיים בגניבה אחת אצל נמכר הוה שמי פעמים צשתי גניבות ואפילו לא עמד דין עד שגג שמיאן ואינו שוה אלא דמי אחת נמכר וחוזר ונמכר לכל חדא ומדא קרינן ציה בגניבתו ופריך בגניבתו טובא משמע אס עמד על שמיאן דין כולו קרינן בגניבתו כדכתב וצמיה רבא והדגה אשכ ציארז ואפ"ה חוזר ונמכר הוה דליכא אלא כאן באדם אחד שעמד דין צבת אחת אפילו בגניבות הרבה אינו נמכר ושנה דחזי גניבה היא אצל צב צני אדם שעמדין אותו דין שמי פעמים נמכר בצביל כל אחת ואחת וה"ה אס גגג ועמד דין ונמכר וחוזר וגגג משיאל לחפשי חוזר ונמכר עכ"ל וקשה מה שפירש בגניבה אחת אינו חוזר ונמכר דהא לא אחיא לא כרצנן ולא כר"א דהא צמקן קאמר ת"ר היה גניבו אלף ושוה ה' מלות נמכר וחוזר ונמכר וכו"ר נמי לא אחי דאיהו קאמר אס היה גניבו כנגד נמכרו נמכר ואס לאו אינו נמכר כלל משמע אפילו פעם אחת אינו נמכר לך פרי"י כאן בגניבה אחת נמכר וחוזר ונמכר עד שישלם כל הגניבה דנמכר בגניבתו משמע שנמכר כמה פעמים עד שישלם כל גניבתו אצל צשתי גניבות לא ימכר אלא פעם אחת ופריך בגניבתו טובא משמע היכא דגגג וחוזר וגגג לאותו אדם עכ"מ מיקרי שפיר בגניבתו אימא דנמכר עד שישלם הכל ומשני באדם אחד דגגג וחוזר וגגג לאותו אדם עכ"מ פ' נמכר עד שישלם לו כל הגניבות דהיינו שפיר בגניבתו אצל צשני צני אדם אינו נמכר ושנה:

אמר אביי בעל בורחיה דאב. פירש צקונטרס אס יש לו

כופין אותו ופודה אותו וק"ק להר"מ א"כ מהל קאמר צמקן ה"ג דאזיל ומצין לה ומה תועלת צמכירתו מאל דנכוף אותו לפדותה ושמהל יש לומר דנכוף צני המשפחה לפדותה צע"כ דאצ משוס דלא ניחא ליה לאצ שתחזור לציתו ויהא פרכסתו לאצ פ' עליה והשתא ניחא שפיר דהדר אזיל ומצין לה:

ביון

ולידתו בקדושה. היכא לידתו של צן בקדושה מיחלף בישראל גמור: **מ"ט** לא אמר רבא. דיליף לה מוחשב עם קונה: **משא"כ** באמה העבדיה. לקמיה צעי לה: **ואינה נמכרת ונשנית.** לקמ"י יליף ליה: **צעל כרחו.** לקמיה מפרש ליה: **יתירה** עליו אמה העבדיה. אלמא

כל הנך אינהו זה: **גגון** שיעדה. ותו לא נפקא צהני אלא צגט: **הילכסא.** הלכות אמה העבדיה ואס רתה ללאת צא' מאלו צלא גט תלא קמ"ל: **ולא צפילו.** אס יש לו לשלם את הקרן ואין לו ממה לשלם הכפל אינו נמכר: **בוממו.** אס העיד צחצירו שגגג והחוס ואין לו צמה לשלם אינו נמכר: **גגניצו כיון שנמכר פעם אחת שוב אינו נמכר.** קס"ד ונמכר בגניבתו משמע ליה ונמכר פעם אחת ולא שמי מכירות: **לאן** בגניבה אחת **כאן** צשתי גניבות. בגניבה אחת פעם אחת דלס אינו שוה כל גניבתו אינו נמכר בצביל חיה ולכשוילא ימכר משוס חיה והאי דקתני ונמכר וגשנה צשתי גניבות פ' אפילו לא עמד דין עד שגגג שמיאס ואינו שוה אלא דמי האחת נמכר וחוזר ונמכר לכל חדא ומדא קרינן ציה ונמכר בגניבתו: **טובא משמע.** אס עמד על שמיאן דין א' כולן קרינן ציה בגניבתו כדכתב (יונה ד) וצמיה רבא וגו' והדגה אשר ציארז (שמות ז): **אלא כאן באדם אחד.** שעמד דין צבת אחת אינו נמכר ושנה אפילו בגניבות הרבה דהוה דומיא דאחת פ' הכמזב הוציאה צלשון יחיד אצל צשני צני אדם שעמדימס אותו שמי פעמים דין נמכר בצביל כל אחת ואחת והוא דין אס גגג ועמד דין ונמכר וחוזר וגגג משיאל חפשי חוזר ונמכר: ה"ג ס"ר גניבו אלף ושוה ה' מלות נמכר וחוזר ונמכר גניבו ה' מלות אינו נמכר לל: **כנגד ממכרו.** אלא פחות ולא יתיר: **צהא** וכנהו ר"א **לרצנן.** יש לו פתחון פה ונלחון צתמלוקת זה: **ולא חליו.** כי השתא ששוה שזר עבודת שס שנים פי שנים בגניבתו ואין עליו לעבוד אלא חליו: **מאי נינהו.** ה"ד צעל כרחו דעצדיה טפי מעברי אי למימרא דלי לית ליה גירעונה כצבין ליה שטרא על דמיה ותתנס לו כשתגיד ידה מנח לן הא ציהו קניט מרגניתא גופה המשועד לו ואין היצין ליה חספסא: **צע"כ** דאצ. אס יש לו כופין אותו ופודה אותה: **ומני.** הא דקתני אינה נמכרת ונשנית: **מוכר אדם צמו לאישות ושונה.** קיבל צה קידושין ותתארמלה או נתגרסה מן האיירוסין חוזר ומקדשה לאחר וכסף קידושה שלו אס לא צגרה: **לשפוחו ושונה.** מכרה ויאלה צשס או ציוול או צמיתת האדון ועודה קטנה חוזר ומוכרה אצל פ' יוצאה צסימנין לא דלפילו לא מכרה מעולם והציאה סימנין אינו מוכרה כדתינא צמסכת ערפין (דף טט): יכול ימכור אדם את צמו כשהיא נערה אמרת ומה מכורה כצר יוצאה עכשו

צאינה מכורה אינו דין שלם תמכר: **לאישוס** אחר שפחות. מוכרה צקבלת קידושין אחר שמכרה לשפחות וימה וחזרה אליו: **אצל** לשפוחו **אחר** אישוס. קיבל פ' קידושין וחזרה אליו שנתארמלה אין חוזר ומוכרה לשפחות ולקמיה ילפי' לה: **וצפולגסא** דהני תנאי. כלומר קמילפגי ת"ק ור"ש צדרשה דהאי קרא דלפיני צה ר"א ור"ע: פ' צדצרי ר"ע גרסינן

ביון

א) נזיר ט"א, ב) ספרי פ' ראה פסיקתא פ' ראה א) ויבמתת האדון ליתא ב) כספרי, ואס אימא ונגרעון כספ. ועין רש"י, ד) לעיל ז) מילתא פ' משפטים ט) נמכות ב' פ"ע, י) מילתא פ' משפטים פ"ה פ"ה, י) נקמן כ"ה, ט) נכמ"י נוסף: חילמתא, ט) כמותת מת. פד. צ"ק פו: צטורות נצ: סנהדרין עה. ינמות קא. צ"ב ק: פ' מילתא פ"ה פ"ה משפטים פ"ה ג' נקמן מה, ט) נצדפ"ר: ואפילו, ט) נצדפ"ר: והכמות, ט) נצדפ"ר: היולתת, ט) נצדפ"ר: קידושה, ט) שייך לע"פ, ט) נצ"ב טז, ט) צ"ל רוח חכמים נוחה הימנו שלא ישלם רעה תחת טובה כ"י, ט) נוע"ע חס' צ"ב כמט. ד"ה נממל, ט) נצדפ"ר: ימכר, ט) צ"ע"ל ליתא דצדפ"ר. וגם לא נוסף ע"פ הש"ל, וצפ"ו מצב גנליון צ"ל, פ"ה פ"ה עליה דאצ והשתא,

הגהות הנ"א

[א] נמי גניבו אלף ושוה ה' מלות נמכר וחוזר ונמכר. ג"כ ג' הרמזים ואינו חוזר ונמכר וכו' צמילתא היא גירסא נטמה מאל:

מוסף תוספות

א. ותירן ד"ה דהתם כיון ששעה לו העברו חסד שולחו לו יעשה עמו חסד ויתן לבניו אבל כאן שלא עשה עמו חסד כשהקדים אצלו אין צריך להחזיר לבניו. חס' צ"ב קמט. ד"ה נממל. ב. דכיון דבבלוה דליכא שיעבודא יש לו להחזיר כל שכן בפקדון שהוא בעין ואין שליחות די בו שראוי להחזירו. רע"ב. אדרבא טפי מסתברא דבפקדון דברשותיה דמרה איתא יחזיר. שנה לא טעה למ. ג. [אבל] כשהורו ולידתו שלא בקדושה אמרין דרוח חכמים נוחה הימנו דלא אחי למיחלף בישראל גמור ולומר ריש לו חיס. חס' ה"א. ד. אפ"י גגג הכל מאיש אחד והעמידו ברין בפעם אחת על כולן. שס. ה. דבגניבתו משמע חזא גניבה ולא שמי גניבות מדלא כתבי בגניבותיו. חס' ה"א.